



**Roland Lampe**, roland@lampe-associates.nl

Roland R. Lampe (1946) is één van de initiatiefnemers van het Kredietunie Initiatief. Roland studeerde rechten aan de Vrije Universiteit en Internationaal Recht aan de Universiteit van Amsterdam. Het bankvak leerde hij bij de Bank of America NT&SA en bij Rabomerica International Bank NV, een joint venture met Rabobank Nederland. Hij vestigde een bijkantoor van Rabobank Nederland in Den Haag en nam de reorganisatie en herpositionering ter hand van het bijkantoor van F. Van Lanschot Bankiers NV. Bij Peat Marwick Nederland was hij als senior manager verantwoordelijk voor Corporate Advisory Services, Cash- en Treasury Management, en Venture Capital financiering. Hij was initiatiefnemer van de Venture Capital Gids, die hij een aantal jaren uitgaf voor Peat Marwick. Sinds 1987 heeft hij zijn eigen adviesbedrijf L&A Lampe & Associates bv.

## Bedrijfsprocessen

# Kredietunies: kansrijk maar lastig

Door strengere toezichteisen en oplopende risico's kunnen banken in Nederland steeds moeilijker kostendeckende kredieten verlenen aan het MKB. Ook als de economie weer aantrekt, zullen zij niet in staat zijn volledig aan de kredietvraag vanuit het MKB te voldoen. Banken worden selectiever, vragen een hogere vergoeding en meer zekerheden. Door hun focus op kosten en automatisering is er nauwelijks nog ruimte voor relatiebankieren. Dat terwijl MKB-ondernemers juist behoefte hebben aan begeleiding en een persoonlijk gesprek met de bank.

Kunnen kredietunies een rol spelen om dit groeiende gat te dichten? Wij zijn er van overtuigd. Kredietverlening gaat nu eenmaal gemakkelijker als verstrekker en ontvanger beiden bekend zijn met de regio en/of de sector. Er is meer kennis zodat risico's beter worden ingeschat en de kostenstructuur is aanmerkelijk lager dan die van traditionele banken.

De drie pijlers van kredietunies zijn:

1. Zelfredzaamheid is belangrijker dan charitas (F.W. Raiffeisen, 1864) ;
2. Solidariteit, gemeenschapszin, van, voor en door MKB-ondernemers, versterking sociale weefsel, bevordering van de menselijke maat, bereidheid rendement en risico te delen;
3. Autonomie, soevereiniteit, de gemeenschappelijke kas is en blijft eigendom van de leden; zelf kunnen bepalen wie lid wordt en hoe het resultaat wordt gedeeld, zelf het bestuur kunnen kiezen, de Algemene Leden Vergadering is het hoogste orgaan.

Vrijwel iedereen is overtuigd van de waarde van kredietunies, juist omdat het MKB geldt als aanjager van de economie en werkgelegenheid. In Angelsaksische en

enkele Europese landen zijn kredietuniesystemen al vele jaren actief. Zij zijn over het algemeen erg succesvol in het bieden van een alternatieve financieringsbron voor bankkrediet. Dat zou ook moeten gelden voor Nederland. Het Regeerakkoord 'Bruggen Bouwen' zegt hierover: "Nieuwe alternatieve financieringsvormen zoals kredietunies, crowdfunding en MKB-obligaties zullen worden ondersteund via promotie, wegnemen van belemmeringen in de regelgeving en door de inzet van kennis en bestaande instrumenten."

Toch is het in de praktijk nog niet zo simpel om kredietunies in het leven te roepen. In Europese landen staan zij op de z.g. uitzonderingslijst voor toepassing van CRD IV. Het strenge banktoezicht is niet erg compatibel met de werking van een kredietunie, waar het gaat om 'elkaar kennen en vertrouwen', de sociale verbinding tussen de leden. Ook andere belemmeringen maken het lastig. Volgens de huidige interpretatie van de Wet Financieel Toezicht zijn kredietunies geen 'besloten kring'. Zij mogen geen 'opvraagbare gelden' aantrekken noch bewaren. Feitelijk dient iedere kredietunie te beschikken over een bankvergunning. DNB en AFM staan wel toe dat funding geschiedt via de uitgifte van perpetuele ledencertificaten, maar dat is complex. Eddy van Hijum (CDA) heeft onlangs een initiatief voorstel ingediend in de Tweede Kamer om het kredietunies gemakkelijker te maken 'opvraagbare gelden' aan te trekken.

Er liggen thans 82 aanvragen (sectoraal en regionaal) voor het oprichten van een kredietunie. Ook in België is belangstelling om MKB-kredietunies op te richten. Dit najaar zullen de Kredietunie voor Mobiliteitsondernemers (voor BOVAG-leden) en de Kredietunie Zeeland haar deuren openen. «